

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Tobakstillsyn, arbetstid

Datum: 2025-12-23

Indikatoruppgifter

Indikatornamn: Tobakstillsyn, arbetstid
Indikatoransvarig myndighet/organisation: Folkhälsomyndigheten
Indikatortyp: Strukturindikator
Redovisningsnivå: Riket, Län, Kommun

Källa

Namn på undersökning: Länsrapportens undersökning Tillsyn
Ansvarig myndighet/organisation: Folkhälsomyndigheten

Beskrivning av register/undersökning:

Länsrapportens undersökning är namnet på en årlig undersökning och resultatsammanställning som beskriver kommunernas och länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen samt övrigt ANDTS-förebyggande arbete på regional och lokal nivå. Syftet med undersökningen är att ta fram underlag för uppföljning av den nationella politiken på områdena för alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar vilken också inkluderar alkohol- och tobakslagstiftningarna.

Resultat från undersökningen utgör underlag för regeringens prioriteringar och beslut på ANDTS-området. Länsrapportens undersökning är också ett instrument för kunskapsstyrning, och kan fungera som ett verktyg för uppföljning, planering och utveckling av arbetet på den regionala och lokala nivån. Mellan år 2001 och 2013 ansvarade Statens folkhälsoinstitut för undersökningen. Sedan år 2014 ansvarar Folkhälsomyndigheten för genomförandet av Länsrapportens undersökning. Undersökningen baseras på 12 delenkäter och är en totalundersökning av alla länsstyrelser och kommuner samt stadsdelarna i storstadskommunerna Stockholm och Göteborg.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Indikatorn avser kommunernas fördelning av årsarbetskraft för tobakstillsyn. Indikatorn redovisas som antal årsarbetskrafter (en heltidstjänst = 1 årsarbetskraft) på kommun-, läns- och riksnivå. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn, se 'Indikatorbeskrivning'.

Specifikation av variabler:

Indikatorn bygger på två enkätfrågor.

Fråga 1: 'Hur mycket arbetstid använde kommunen för tillsyn över detaljhandel med tobaksvaror under [aktuellt år]?' Svartalternativ: [ange procent av heltid eller antal timmar]

Fråga 2: 'Hur mycket arbetstid använde kommunen för tillsyn över rökfria miljöer [aktuellt år]?' Svartalternativ: [ange procent av heltid eller antal timmar]

Indikatorn är uppdelad i två segment (segmentnamn i parenteser): ett segment som avser svar på fråga 1 (Detaljhandel med tobaksvaror) och ett segment som avser svar på fråga 2 (Rökfria miljöer).

Observera: Enkätfrågorna har numrerats för att underlätta förståelsen för hur indikatorn är uppbyggd men motsvarar inte numreringen i enkäterna.

Beskrivning av beräkning:

Under åren 2011–2015 efterfrågades antal årsarbetskrafter i enkäten men från och med år 2016 har enkätfrågan kunnat besvaras på två olika sätt: i procent av en heltid under ett år eller i antal timmar på ett år.

Om enkätsvaret är angivet i procent har det omräknats till antal årsarbetskrafter via formeln: Täljare: angiven procent Nämnare: 100

Om enkätsvaret är angivet som timmar har det omräknats till antal årsarbetskrafter via formeln: Täljare: angivet antal timmar Nämnare: (52 x 40)

På kommunnivå redovisas antal årsarbetskrafter. På läns- och riksnivå redovisas det summerade antalet årsarbetskrafter för kommunerna i länet/riket.

Svarsfrekvens:

Delenkät: 'Kommunernas arbete enligt lagen om tobak och liknande produkter med tillståndsprövning och tillsyn över handel med sådana varor'. Total svarsfrekvens: 2017 (98 %), 2018 (96 %), 2019 (97 %), 2020 (93 %), 2021 (95 %), 2022 (93%), 2023 (94%), 2024 (93%)

Delenkät: 'Kommunernas arbete enligt lagen om tobak och liknande produkter med tillsyn över rökfria miljöer'. Total svarsfrekvens: 2016 (95 %), 2017 (96 %), 2018 (94 %), 2019 (94 %), 2020 (85 %), 2021 (85 %)

2016 Den ursprungliga enkäten har omarbetats till två delenkäter där den ena handlar om detaljhandel medan den andra handlar om rökfria miljöer.

2011-2015 Data för åren 2011-2015 är hämtade från motsvarande fråga i Länsrapportens delenkät: 'Kommunernas del - Tillsyn enligt tobakslagen (1993:581)'. Total svarsfrekvens: 2011 (97 %), 2012 (98 %), 2013 (97 %), 2014 (99 %), 2015 (96 %).

Jämförbarhet över tid

Indikatorn är jämförbar över tid.

Utvecklingsarbete

Folkhälsomyndigheten ser årligen över frågorna i undersökningens delenkäter och reviderar vid behov frågeunderlaget. Detta arbete sker i dialog med länsstyrelser och i samråd med SKR. Vid väsentliga förändringar i den nationella politiken på området inklusive förändringar i lagstiftning gör Folkhälsomyndigheten en översyn och genomför vid behov mer omfattande revideringar för att möjliggöra en god uppföljning. Men för övrigt görs bara mindre förändringar av frågeunderlaget för att data ska vara jämförbar över tid. För mer information, se <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/lansrapportens-undersokning/>